

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS
VEDĖJAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PRITARIMO VILNIAUS DARŽELIO-MOKYKLOS „DAINORĖLIAI“
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI**

2025 m. liepos d. Nr. A15 /25(2.1.4E-IKU)

Vilnius

Vadovaudamasi Ikimokyklinio ugdymo kriterijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“, 3 punktu ir Vilniaus miesto savivaldybės mero 2025 m. vasario 24 d. potvarkiu Nr. 955-263/25 „Dėl Almedos Kučinskienės įgaliojimo“,

p r i t a r i u Vilniaus darželio-mokyklos „Dainorėliai“ ikimokyklinio ugdymo programai.

Vedėja

Almeda Kučinskienė

PRITARTA

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos

Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjo
2025 m. d. įsakymu Nr.

PATVIRTINTA

Vilniaus darželio-mokyklos „Dainorėliai“
direktoriaus 2025 m. d.
įsakymu Nr.

VILNIAUS DARŽELIS – MOKYKLA
„DAINORĖLIAI“
IKIMOKYKLINIO
UGDYMO PROGRAMA

Vilnius, 2025

TURINYS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
1.1. Vaikų ugdymo(si) filosofinės kryptys	3
1.2. Mokyklos savitumas	3
1.3. Mokyklos mokytojų komandos požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)	4
1.4. Mokytojų pasirengimas ir vaidmuo ugdymo(si) procese	5
1.5. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės	7
1.6. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai	8
2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	9
3. UGDYMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO PROCESAS	12
4. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS	16
4.1. Ugdymo(si) turinys 3-6 metų vaikams	17
4.2. Vaikų ugdymo(si) kontekstų kūrimas	27
5. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGOS VERTINIMAS	28
6. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	31
NAUDOTA LITERATŪRA	31
1 priedas. Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo lentelė	33

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Vilniaus darželis-mokykla „Dainorėliai“ (toliau – Mokykla) – tai moderni, novatoriška ugdymo Mokykla, plėtojanti individualius vaiko gebėjimus ir kūrybiškumą, kurianti ir diegianti inovacijas, siekianti sėkmingos, žaismingos vaiko galių ūgties. Tobulindami ikimokyklinio ugdymo programos (toliau – Programa) kokybę, nuolat diegiame mokslo pažanga grindžiamą ugdymą ir inovatyvius ugdymo metodus, būdus bei priemones. Atliepdami 3–5/6 metų vaikų interesus, puoselėjame jų gerovę, tenkiname kiekvieno vaiko individualius, savitus poreikius bei galimybes.

1.1. Vaikų ugdymo(si) filosofinės kryptys

Mokyklos ugdymo(si) filosofija remiasi pažangiomis edukacinėmis teorijomis ir metodinėmis sistemomis, akcentuojančiomis gilų ankstyvosios vaikystės pažinimą ir pagarbą vaikystei – į vaiką orientuotomis socialinio konstruktyvizmo, humanizmo ir lėtojo ugdymo kryptių idėjomis.

- *Socialinio konstruktyvizmo teorijoje* (Cook ir Cook, 2005; Rogoff, 2003; Vygotsky, 1978) į vaiko ugdymąsi žvelgiama kaip į mokytojo moderuojamą personalizuotą, aktyvų, savivaldų procesą, padedantį vaikui įgyti įvairios patirties. Mokytojas siekia kartu su vaiku kurti mokymosi situacijas, kuriose nukreipia vaiko dėmesį į jį dominančius daiktus ar reiškinius, suteikia vaikui pasirinkimo laisvę, padeda jam spręsti iškilusias problemas ar modeliuoti iššūkio situacijas, teikia pastoliavimą, tariasi ir mąsto kartu su vaiku.

- *Humanistinėje teorijoje* (Maslow, 1943) vaikas yra vienintelis, unikalus, vertinamas kaip asmenybė, sudaroma daugiau galimybių pažinti, mąstyti ir išreikšti save, savo prigimtines galias, kūrybiškumą ir akcentuojama vaiko saviraiškos galimybių svarba ugdymo(si) procese.

- *Lėtoji pedagogika* (Alison Clark, 2023) padeda žvelgti į mus supantį pasaulį vaiko akimis, skatinant jį su šiuo pasauliu susipažinti, prisitaikant prie jo ramaus tempo ir ritmo, neskubios asmeninės kasdieninės rutinos. Atsižvelgiant į kiekvieno vaiko interesus, poreikius, ugdymosi tempą, ritmą, sudaromos sąlygos vaiko žaidimui, kūrybai, tyrinėjimams, nuostabos jausmo atradimui.

1.2. Mokyklos savitumas

Mokyklos savitumą pabrėžia meninis ugdymas, kuris integruojamas į kasdienę vaiko veiklą ir glaudžiai siejamas su ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo programomis. Meninis ugdymas – vienas iš pagrindinių formalųjų švietimą papildantis ugdymo programą dalykas (Rekomendacijos dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir

įgyvendinimo, 2015). Jo tikslas – nuosekliai ir sistemingai ugdyti vaikų prigimtinius meninius gebėjimus ir asmenines vaiko galias, plėtojant vaikų kūrybiškumą, muzikos, dailės, šokio ir/ar teatro raiškos įgūdžius. Remiantis naujausiomis pedagoginėmis teorijomis (Kalantzis ir Cope, 2012; Monkevičienė, 2014), įgyvendinama sustiprinta meninio ugdymo programa, kurios šerdis – vaiko estetinio suvokimo plėtojimas, meninė raiška, gebėjimas žaisti, kūrybiškumas, tyrinėjimas, emocijų suvokimas ir raiška. Taip pat siekiama atliepti šiuolaikines vaiko mokymo(si) meninėse veiklose tendencijas (Barbosa et al., 2021; Pitt, 2020; Monkevičienė ir kt., 2021; Žitkevičienė ir Monkevičienė, 2020) bei skleisti vaiko galioms palankiose edukacinėse aplinkose (Lapėnienė ir Neverauskienė, 2023).

1.3. Mokyklos mokytojų komandos požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Į ugdymą(si) žvelgiame iš vaiko perspektyvos – vaikas pripažįstamas kaip savo poreikius, interesus bei patirtį turinti individualybė, gebanti autentiškai mokytis ir kaupti patirtį dialoginėje sąveikoje su mokytoju ir kitais vaikais. Ugdymo procesą modeliuojame taip, kad centre yra vaikas, o ne mokytojas. Įgyvendinant Mokyklos programą, taikomos šios ugdymo(si) strategijos:

Mokymosi pakeliui strategijos taikymas skatinantis vaiko žaidimą. Žaidimas yra vaiko ugdymosi būdas ir pagrindinė veikla. Kuriama palanki vaiko žaidimui aplinka, nuolatinis jos atnaujinimas, ugdančiųjų priemonių keitimas, vaiko sumanyto žaidimo skatinimas, palaikymas ir plėtojimas, naujų vaiko sumanymų skatinimas, mokytojo dialogas su vaiku.

Vaikų mokymosi iš bendraamžių skatinimo strategija. Vaikų mokymasis vienas iš kito grindžiamas įvairiapusiška sąveika, kuri sukuria platų galimybių lauką: vaikai stebi, tyrinėja vienas kito iškeltas idėjas, mąsto kartu, tariasi, diskutuoja, argumentuoja ir priima arba atmeta idėjas apie kurias kalba bendraamžiai, modeliuoja savo sukurtas prasmes. Mokytojas taikydamas pastoliavimą, pastebi, kuo vaikas domisi, leidžia jam plėtoti autentišką žaidimą, prisijungiant prie jo minčių, jas palaiko, praplečia, skatina vaikus keisti žaidimo partnerius, persigrupuoti, skatina kreiptis į kitą vaiką informacijos ar pagalbos, pasiūlo informaciją ar pagalbą, padeda spręsti iškilusias problemas, skatina vaikų dialogą, diskusijas, vaikų prasmų kūrimą.

Mokytojo ir vaiko komunikacinių-didaktinių mokymosi susitikimų strategija. Tai mokytojo ir vaiko dvikryptė sąveika, kurios šerdis – vaiko įgalinimas, pastolių teikimas ir laipsniškas jos mažinimas, bendras žinių modeliavimas, kūrybinių idėjų žadinimas, mąstymas kartu su vaiku, iššūkių jam kėlimas, provokacinių situacijų sudarymas, problemų sprendimo būdų paieškos, dialogo kūrimas, nukreipiančių ir skatinančių klausymų pateikimas.

Vaiko refleksijos skatinimo apie žaidimais grįstą mokymąsi strategija. Vaikų refleksija apie tai, ką ir kaip jie žaidė, ką suprato, išmoko, kaip jie patys mokėsi, kaip mokė kitus, su kokiais sunkumais jie susidūrė ir kaip sprendė iškilusias problemas, kas jiems sekėsi. Skatinama žodžiu išreikšti įgytą patirtį,

įvairiais būdais ją pademonstruoti (pvz. piešiniu, simboliais, kūno judesiais ir kt.). Taip atkreipiamas vaikų dėmesys į mokymosi situacijas žaidime, lavinami jų meta-kognityviniai gebėjimai ir meta-kognityvinė reguliacija.

Ugdymosi naudojant įvairias meno priemones strategija. Vizualinės raiškos, muzikos, kūrybinės dramos priemonėmis skatinamos pačių įvairiausių gebėjimų ir galimybių vaikų teigiamos emocijos, saviraiška, teigiamas savęs vertinimas, suteikiamas pažinimo džiaugsmas, mažinamas nerimas, įtampa, agresija, plėtojama jų vaizduotė, autentiškas mąstymas, suteikiama galimybė drauge su kitais vaikais plėtoti naujas idėjas.

Patirtinio ugdymosi strategija. Ugdymosi procese sudaromos sąlygos vaikams pajauti, suprasti, suvokti, pamatyti, patirti, išgirsti, išgyventi, mąstyti, pademonstruoti, t. y. vaikai įgyja įvairios patirties aktyviai veikdami, eksperimentuodami, išbandydami, atrasdami, kurdami savo prasmes.

Mokykloje didelis dėmesys skiriamas emocijų pažinimui, savireguliacijos (emocinio intelekto) ugdymui. Vykdoma tarptautinės socialinių įgūdžių ugdymo programos „Kimochis“, „Zipio draugai“¹, kurios padeda vaikams suprasti ir įvardyti savo emocijas, ugdo empatiją, skatina draugiškumą, padeda išmokti spręsti konfliktus bei kurti teigiamus tarpusavio santykius.

Mokykloje įgyvendinama išskirtinė meninio ugdymo programa², skirta ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams. Siūlomos grupinės grojimo įvairiais muzikos instrumentais veiklos, kuriose vaikai muzikuoja iš klausos, „mėgdžioja“ mokytojo grojimą, improvizuoja, kuria, taip žaisdami vaikas natūraliai mokosi muzikos bei jos išraiškos galimybių. Ikimokyklinio amžiaus vaikams muzikos ženklų sistema pernelyg sudėtinga, dažnai atitolina juos nuo muzikos ir noro muzikuoti, todėl muzikinių veiklų metu daug dėmesio skiriame žaidybinei (įvairių formų) veiklai, kaip muzikiniams ir imitaciniams žaidimams, eksperimentavimui, spontaniškai vaiko kūrybai, improvizavimui, grojimui iš klausos įvairiais muzikos instrumentais. Šios dalys yra tarpusavyje susijusios ir papildo viena kitą, jas galima varijuoti, derinti, keisti vietomis kiekvienoje meninėje veikloje, laikantis nuoseklumo ar kontrasto principų.

1.4. Mokytojų pasirengimas ir vaidmuo ugdymo(si) procese

Mokytojo vaidmuo vaiko ugdymosi procese. Proaktyvus mokytojo vaidmuo, skatinantis spontanišką, kūrybišką, tyrinėjimais grindžiamą ugdymą(si), modeliuojantis kontekstus, mąstantis ir kuriantis kartu su vaiku bei taikantis visą eilę vaikų iniciatyvas žadinančių ugdymo(si) būdų: skatina įsitraukti į veiklą taip, kad mokytojo pateikta nauja užduotis vaiką paskatina, pažadina ir plečia jo interesų diapazoną. Mokytojo pateikta nauja užduotis vaiką sudomina taip, kad vaikas toliau perima ir tęsia bei pats pasiekia pateiktos užduoties tikslą. Taip pat mokytojas didina vaiko

---

¹ <https://dainoreliai.lt/paslaugos/ugdymas/ikimokyklinis-ugdymas>

² <https://dainoreliai.lt/paslaugos/ugdymas/meninis-ugdymas>

supratimą apie pateiktos užduoties problemas ir padeda vaikui išspręsti iškilusius tos užduoties probleminius klausimus. Mokytojas išklauso ir girdi kiekvieno vaiko balsą, kaip jis kuria savo asmenybę bei savo žinojimą, plečia pažinimo galias, išreiškia įgytas patirtis, įgytas įvairiose ugdymo(si) veiklose.

Mokytojų kompetencijos. Mokytojai aktyviai dalyvauja savo Mokyklos, Vilniaus miesto bei respublikiniuose renginiuose, projektuose:

- Tarptautinis gamtos meno projektas „Žalios širdys: augame kartu su gamta“;
- Ikimokyklinio/ priešmokyklinio meninio skaitymo projektas, skirtas paminėti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną;
- Ikimokyklinio/ priešmokyklinio ugdymo projektas „ŽIEMOS STEAM‘UKAS“;
- Respublikinis ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų virtualinis kūrybinis darbų konkursas – paroda „Krenta lapai pamažu, aš pagauti juos skubu“;
- Ilgalaikio projekto veikla- „Dovana Vilniui 701“.

Savo patirtimi mokytojai dalijasi su miesto ir respublikos ikimokyklinių mokyklų mokytojais: veda praktinius seminarus, skaito pranešimus. Meninio ugdymo mokytojos yra parengusios ir išleidusios savo metodinius leidinius. Jos inicijuoja, rengia ir įgyvendina menines edukacines veiklas („Vabalų miestas“, „Kiškis vagilis“ ir kt.), projektus („Mokytojas ir mokinys“, „Žaidžiame operą“).

1.5. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Siekiame, kad vaikų ugdymasis būtų grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis šiomis vertybėmis (žr. 1 pav.).

1 pav. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Programa užtikrina kiekvieno vaiko poreikių tenkinimą ir turtinimą:

- *Žaidimo poreikis* – vaikui suteikiama laisvė žaisti, kurti ir valdyti šią veiklą. Žaidimas kaip natūralus domėjimosi pasauliu būdas, padeda vaikams kurti savo kultūrą, mokytis socialinių taisyklių, ugdyti kūrybiškumą, bendradarbiauti.
- *Saugumo poreikis* – vaikas jaučiasi saugus, gerbiamas, matomas, girdimas, priimamas toks, koks yra. Jam užtikrinama tinkama priežiūra, emocinė parama ir pagalba.
- *Draugystės ir bendrystės poreikis* – vaikas patiria priklausymo grupei jausmą, artumą, lygiavertiškumą, užmezga draugystes, išgyvena teigiamus tarpusavio santykius.
- *Komunikavimo poreikis* – vaikas skatinamas reikšti mintis, emocijas ir idėjas verbaliniais, neverbaliniais ir multimodaliniais būdais.

- *Pažinimo džiaugsmo poreikis* – ugdoma vaiko prigimtinė smalsumo dvasia: jis skatinamas klausti, tyrinėti, aiškintis, kurti, bandyti ir džiaugtis atradimais.
- *Kūrybinės saviraiškos poreikis* – sudaromos sąlygos tyrinėti, kurti ir išreikšti save per meninę, muzikinę, judesio, konstrukcinę ir kitą veiklą. Vaikas atranda ir ugdo savo kūrybiškumo gebėjimus.
- *Fizinio aktyvumo poreikis* – vaikas kasdien juda, žaidžia lauke, dalyvauja fizinio aktyvumo veiklose, kurios stiprina sveikatą, lavina motoriką ir emocinę savijautą.
- *Poilsio ir atsipalaidavimo poreikis* – vaikui sudaromos sąlygos ilsėtis, pabūti tyloje, nusiraminti ar tiesiog pabūti vienumoje.
- *Estetinio patyrimo poreikis* – aplinka kuriama jauki, estetiška, skatinanti vaiko jautrumą grožiui, spalvoms, garsams, formoms.

1.6. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Mokykla yra neatsiejama šeimos ir vietos bendruomenės dalis, todėl svarbu užtikrinti aktyvų ir tikslingą bendradarbiavimą, atliepiančią šių grupių poreikius.

Remiantis Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo duomenimis (žr. priedas), mokyklos bendruomenės poreikiai atsiskleidžia per mokytojų motyvaciją, iniciatyvumą, pažangą ir profesinį tobulėjimą, kvalifikacijos kėlimą, vaikų ugdymo(si) pažangą. Ugdymo(si) procesas modeliuojamas, pritaikomas įvairių poreikių vaikams. Mokytojai ir tėvai (globėjai) nuolat bendradarbiauja, teikia siūlymus individualių apsitaramų, apklausų, susirinkimų metu. Menai praturtina vaikų ugdymą(si), o švenčių, mugių, projektų, veiklų metu susitinka visa bendruomenė. Tėvai (globėjai) vertina kūrybiškas, įtraukiančias menines veiklas, muzikos integravimą į ugdymo(si) procesą, palankią emocinę aplinką, vaikų saviraiškos skatinimą bei nuoširdų ryšį tarp mokytojo, vaiko ir šeimos. Tėvai (globėjai) dalyvauja ugdymo(si) procese, dalinasi informacija apie vaikų pažangą ir yra kviečiami į bendras veiklas.

Išryškėjo bendruomenės poreikis geriau atliepti skirtingų ugdymo(si) poreikių vaikų galimybes, tobulinti veiklų individualizavimą, stiprinti vaikų pasiekimų stebėsenos ir vertinimo sistemą. Taip pat bendruomenė tobulina veiklas, modeliuoja ugdymo(si) procesą, kad vaikams būtų suteikta daugiau galimybių tyrinėti, eksperimentuoti, kurti savarankiškas žaidimų erdves ir pasidalyti savo patirtimis.

Įgyvendinant Programą kuriamą atvira, bendradarbiaujančią ir partnerystę grįstą ugdymo(si) aplinką. Mokyklą lanko kitakalbiai, augantys skirtingų kultūrų vaikai. Todėl labai svarbu atsižvelgti į kultūrų įvairovę ir skatinti tarpkultūrinį supratimą bei bendravimą. Mokytojas:

- *Skatina kultūrų pažinimą* – organizuoja mugės, „tradicijų bei paveldo dienas“, „kalbų, šokių dienas“ kurios supažindintų vaikus su įvairiomis kalbomis, tradicijomis ir papročiais, taip pat su

kitų kultūrų ypatybėmis. Tai gali būti ir įvairių kultūrų pristatymo edukacijos, meninės veiklos, projektai, kurie puoselėtų pagarbą ir smalsumą kitų tautų atžvilgiu.

- *Įtraukti įvairių kultūrų elementus* – veiklų metu galima įtraukti paprastus pasisveikinimo žodžius kaip „Guten Morgen“ – „Labas rytas,“ „Guten Tag“ – „Laba diena“ ir dainavome „Laterne, Laterne“ per Šv. Martyno dieną. Vaikams patinka „Brolių Grimų“ pasakos, Mocarto muzika. Tai padeda vaikams ne tik susipažinti su kitomis kalbomis, bet ir ugdyti tarpkultūrinį supratimą bei bendravimo gebėjimus.

- *Integruoti įvairovę į kasdienį gyvenimą* – tai yra maisto dienos, tradicinių švenčių minėjimas tokių, kaip šv. Martyno diena, įtraukiant vaikus į bendras kultūrinės veiklas, kurios apjungia įvairių tautybių mokinius. Skatinti socialinį ir emocinį ryšį – mokytojas kuria saugią ir atvirą atmosferą, kurioje visi vaikai jaučiasi gerai ir vertinami už savo unikalumą. Tarpkultūrinis bendravimas ugdo vaikų empatiją ir bendradarbiavimo įgūdžius.

Mokykla atsižvelgia į tėvų (globėjų) lūkesčius, pasiūlymus. Tėvai (globėjai) tikisi, kad mokykloje bus:

- *Užtikrinta vaiko fizinė ir emocinė gerovė*, sudaromos vaikui sąlygos gerai, saugiai, jaustis ir būti priimtam.

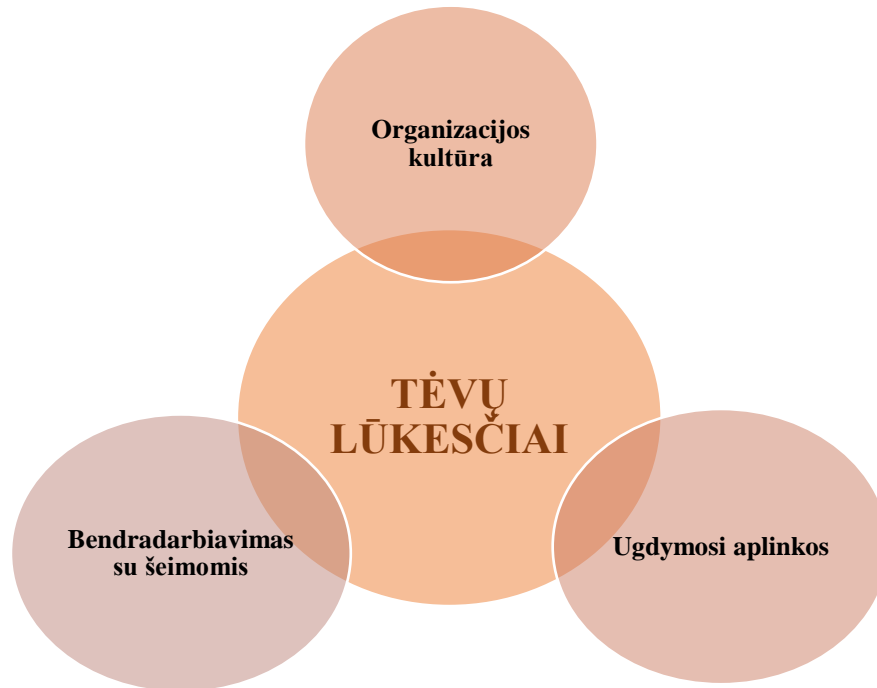
- *Teikiamas kokybiškas ir individualius poreikius atitinkantis ugdymas*, modeliuojamas ugdymo(si) procesas, veiklos, edukacijos vyksta mokyklos ir miesto kontekstuose tokiose, kaip VU idėjų observatorija, Mažvydo biblioteka, VU Mineralų muziejus, Kasiulio dailės muziejus, Vingio ir Bernardinų parkas, Valdovų rūmai. Mokykloje ugdymo(si) proceso metu integruojama muzika, menai.

- *Vykdoma nuosekli, skaidri komunikacija tarp mokytojų ir tėvų (globėjų)* – teikiama informacija apie vaiko ugdymo(si) pasiekimus, pažangą, emocinę būseną individualių susitikimų metu. Renginiai, mugės, projektai aptariamai susirinkimų, aptarimų metu.

- *Tėvai (globėjai) kviečiami dalyvauti vaiko ugdymo(si) procese* – dalyvauti veiklose, šventėse, projektinėse iniciatyvose, teikia grįžtamąjį ryšį.

- *Sudarytos sąlygos šeimų įvairovei atsispindėti ugdymo(si) procese* – vaikų ugdymo(si) pažangos užtikrinimui, įvairiais rados klausimais ir gerai vaikų savijautai siūlomos tėvams konsultacijos Mokykloje dirbančių psichologo, spec. pedagogo, logopedo. (žr. 2 pav.).

2 pav. Mokyklos tėvų (globėjų) lūkesčiai

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo turinys sudarytas remiantis principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę. Vaikų ugdymo(si) principai Programoje:

1. *Lėtojo ugdymo(si)*, užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

2. *Žaismės principas*. Žaismingumas yra viso vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.

3. *Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas*. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.

4. *Reflektyvaus ugdymo(si) principas.* Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvaisto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).

5. *Integralumo principas.* Visuminė vaiko raida ir darnus visų sričių gebėjimų plėtojimas užtikrinamas, ugdymo(si) temas bei jų pateikimą diferencijuojant, personalizuojant, individualizuojant. Ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje plėtojami įvairiose kontekstuose per tarpusavyje susijusias veiklas, projektus, teminį ugdymą(si), aptarimus, diskusijas, minčių lietu, mąstymo žemėlapiu kūrimą.

6. *Įtraukties principas.* Įgyvendinamas pritaikant kiekvienam vaikui pagal jo individualius poreikius tinkamas metodikas plėtoti savo galias, talentus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymo(si) poreikių įvairovę.

7. *Kontekstualumo principas.* Vaikų ugdymas(is) vyksta grupėje, darželio, miesto kontekstuose. Vaikų ugdymui(si) kuriama estetiška į veiklą įtraukianti, vaikų iniciatyvoms atvira aplinka. Vaikų edukacijos, projektinė veikla, vaikų idėjos įgyvendinamos įvairiose kontekstuose, skatina smalsumą, patyrimo džiaugsmą ir leidžia stiprinti vaikų kompetencijas ir gebėjimus: muziejai, parkai, artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos. Vaikų patirčių prasmingumas pasiekiamas stiprinant vaiko gebėjimus ir kompetencijas STEAM, meninio ugdymo(si), kūrybinių veiklų metu.

8. *Šeimos ir mokyklos partnerystės principas.* Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą - aptarimų, diskusijų, susirinkimų metu teikiami lūkesčiai, pasiūlymai užtikrinant ugdymo(si) testinumą ir dermę. Vaikų labai kuriama susitelkusi, kartu besimokanti bendruomenė.

9. *Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas.* Programoje svarbi ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Saugumo jausmą užtikrina šiltas mokytojo ir vaiko ryšys, dienos ritmas, grupės tradicijos. Bendruomeniškumas sukuria iniciatyvią, nuolat augančią bendruomenę.

10. *Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.* Ugdymo(si) procesas modeliuojamas atsižvelgiant į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties, gebėjimų įvairovę. Individualizuojant ugdymo(si) procesą, skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.

11. *Sociokultūrinio kryptingumo principas.* Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką. Skiepijame meilę Lietuvai švenčiant Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, pilietiškumo akcijomis, tokiomis kaip pavasarį ir rudenį organizuojamos švarinimo akcijos mokyklos kieme, Lukiškių aikštėje.

Mokykloje puoselėjame tradicijas ir etnokultūrą. Vaikams patinka Užgavėnių šventimas su kaukėmis, blynais, nuotaikingomis dainomis ir žaidimais, Šv.Kazimiero – Lietuvos Globėjo diena, Kaziuko mugė su dainomis, žaidimais ir gražiais nepakartojamais autoriniais darbeliais, minima Grįžtančių paukščių diena. Vaikai gamina verbas Verbų sekmadieniui, švenčiamos Velykos, vaikai ridena margučius, minimas Adventas, Kalėdos. Su vaikais aptariami pagoniškieji dievaičiai - Žemyna, Milda, Perkūnas.

3. UGDYMO(SI) TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO PROCESAS

Ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, meninės raiškos, mokėjimo mokytis pradmenis.

Ugdymo tikslui pasiekti svarbu įgyvendinti šiuos uždavinius:

1. Užtikrinti tyrimais ir įsivertinimu grindžiamą ugdymo(si) kokybę kiekvienam skirtingų gebėjimų, poreikių, raidos ypatumų, kultūrų, kalbų vaikui.
2. Nuosekliai auginti vidines vaiko galias integraliame, visuminiame ugdymo(si) procese, tenkindami kiekvieno vaiko individualius poreikius, tikslingai parinkdami vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamas ugdymo(si) strategijas, metodus, būdus, priemones, taikyti pastoliavimą.
3. Plėtojant vaiko galias, nuolat kurti ir palaipsniui diegti lėtąjį ugdymą(si) ir tyrinėjimą skatinančius veikti, estetiškus, praturtinančius inovatyviomis priemonėmis, sukuriančius netikėtumo momentą ugdymo(si) kontekstus.
4. Kurti ir puoselėti susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę, grindžiamą pasitikėjimu vieni kitais, pagarba, aktyvia partneryste.
5. Sudaryti sąlygas visiems vaikams nepriklausomai nuo jų amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos ir kt. skirtumų sėkmingai ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą vadovaujantis universalus dizaino mokymuisi prieigos principais.
6. Nuolat tobulinti, atnaujinti vaikų stebėsenos ir pažangos dokumentavimo sistemą, užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymo(si) sėkmę ir ugdymo(si) kokybę.

Ikimokyklinio ugdymo rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymo(si) procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai – vertybinės nuostatos, žinios ir supratimas bei gebėjimai. Ugdymo(si) pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių: kasdienio gyvenimo įgūdžiai; fizinis aktyvumas; emocijų suvokimas ir raiška; savireguliacija ir savikontrolė; savivoka ir savigarba; santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais; aplinkos pažinimas; matematinis mąstymas; skaitmeninis sumanumas; kalbų supratimas; kalbinė raiška; estetinis suvokimas; meninė raiška; kūrybiškumas;

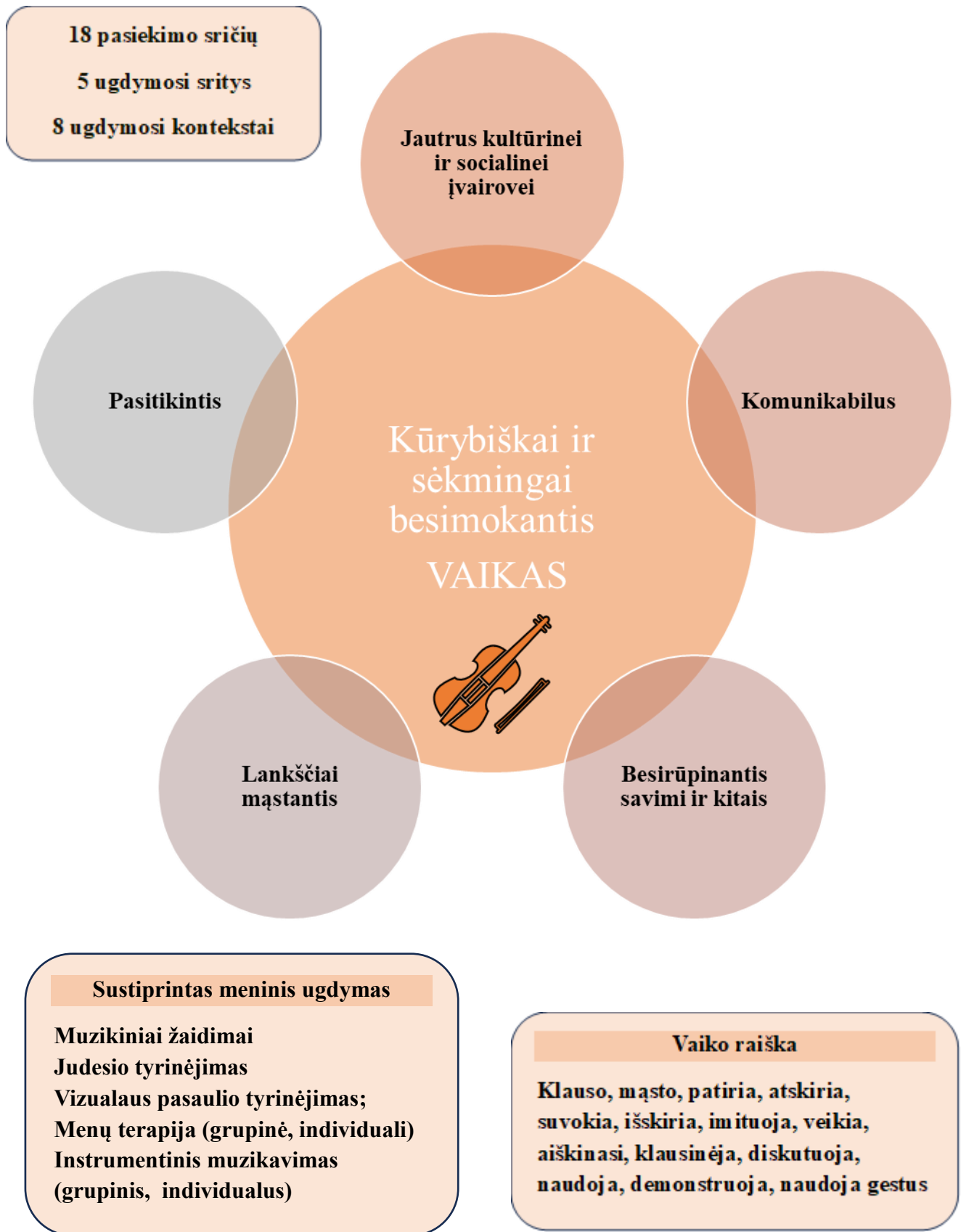
tyrinėjimas; problemų sprendimas; gebėjimas žaisti; mokėjimas mokytis.

Pasiekimų sričių visuma paremia optimalią visų septynių vaiko galių auginimą - pasitikinčio, besirūpinančio savimi ir kitais, jautraus kultūrinei įvairovei, komunikabilus, lanksčiai mąstančio, kūrybingo ir sėkmingai besimokančio. Penkiose ugdymosi srityse – Mūsų sveikata ir gerovė, Aš ir bendruomenė, Aš kalbų pasaulyje, Tyrinėju ir pažįstu aplinką, Kuriu ir išreiškiu – plėtojami ir pagilinami visi 18 pasiekimų sričių pasiekimai.

Mūsų Mokyklos Programos centre – *kūrybiško ir sėkmingai besimokančio vaiko galių auginimas*. Kiekvienoje grupėje vykdydami sustiprintą meninio ugdymo programą, šios vaiko galios nuosekliai įgyjamos ir plėtojamos per *meninės raiškos, estetinio suvokimo, gebėjimo žaisti, kūrybiškumo, tyrinėjimo pasiekimų sritis*, kurios integruojamos į *Kuriu ir išreiškiu ugdymosi sritį*. Kitos vaiko galios auginamos ir plėtojamos per kitas pasiekimų ir ugdymosi sritis ir pateiktos 1-4 Programos lentelėse.

Mokyklos konceptualus Programos modelis pagrindžia ikimokyklinio ugdymosi turinį (žr. 3 pav.).

3 pav. Mokyklos konceptualus Programos modelis

Meninio ugdymo pedagogo veikla

Planuoja, kuria mokymosi situacijas, taiko multimodalinį komunikavimą, padeda išskirti ir atrasti panašumus ir skirtumus, skatina, klausinėja, nukreipia dėmesį, naudoja metaforinę kalbą

18 pasiekimų sričių

1. kasdienio gyvenimo įgūdžiai; 2. fizinis aktyvumas; 3. emocijų suvokimas ir raiška; 4. savireguliacija ir savikontrolė; 5. savivoka ir savigarba; 6. santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais; 7. aplinkos pažinimas; 8. matematinis mąstymas; 9. skaitmeninis sumanumas; 10. kalbų supratimas; 11. kalbinė raiška; 12. estetinis suvokimas; 13. meninė raiška; 14. kūrybiškumas; 15. tyrinėjimas; 16. problemų sprendimas; 17. gebėjimas žaisti; 18. mokėjimas mokytis

5 ugdymosi sritys

1. Gamtamokslinis ugdymas; 2. Kalbinis ugdymas; 3. Matematinis ugdymas; 4. Meninis ugdymas; 5. Sveikatos ir fizinis ugdymas

8 ugdymosi kontekstai

1. Universalus dizaino mokymuisi kontekstas; 2. Žaismės kontekstas; 3. Judraus patirtinio ugdymosi kontekstas; 4. Kultūrinių dialogų kontekstas; 5. Kalbų įvairovės kontekstas; 6. Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstas; 7. Realų ir virtualių aplinkų kontekstas; 8. Kūrybinių dialogų kontekstas.

4. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas grindžiamas:

- *Visuminiu ugdymu* – ugdymo(si) proceso metu padedama vaikui atsiskleisti visapusiškai, stiprinant jo unikalius gebėjimus, talentus, kūrybiškumą. Ugdymas(is) modeliuojamas užtikrinant balansą ir dermę tarp atskirų ikimokyklinio ugdymo(si) sričių, tarp ugdymo(si) ir ugdymo procesų.
- *Universaliu dizainu mokymuisi prieiga* – siekiama užtikrinti vaikų skirtybių pripažinimą ir priėmimą, sukuriant sąlygas kiekvienam įsitraukti į bendrą ugdomąją veiklą, kurioje svarbu sudominti, sužadinti pozityvias emocijas, gilėjantį supratimą, įgyti įvairios patirties, savarankiškai sugalvojant idėją, ją įgyvendinant, aptariant rezultata. Dėmesys sutelkiamas į barjerų ugdyme mažinimą ir ugdymo turinio lankstumą.
- *Žaidimu* kaip pagrindine vaikų veikla. Vaikai žaidžia kurdami pasakas, vaidinimus, muzikuodami, išgyvendami emocijas, jausmus. Ugdymo(si) procese daug žaidimo, nes žaidžiami muzikiniai žaidimai, vaidinama pasakų siužetus, žaidžiama kuriant namus, pilis. Vaikai jaučia poreikį laisvai žaisti, atrasti, patirti netikėtumo džiaugsmą. Visoje mokykloje kuriama pozityvi atmosfera kurioje visa bendruomenė žaidžia žaidimus susijusius su pvz. kalendorinėmis šventėmis, mugėmis, įvairiomis iniciatyvomis.
- *Patirtine veikla*, kuomet vaikai gali aktyviai dalyvauti veiklose, keisti aplinkas kuriose vyksta edukacijos, veiklos, eksperimentuoja su spalvomis, kuria iš popieriaus, molio, smėlio ir pan. tuomet kaupia asmeninę patirtį, ugdo(si) gebėjimą numatyti, planuoti, bendradarbiauti, veikti kartu, atrasti savo galias. Vaikai ugdo(si) gebėjimą pažinti save – kas patinka, motyvuoja, skatina. Siekiant įgyvendinti savo sumanymus, vaikas ugdo(si) valią. Pamažu skleidžiasi unikali vaiko asmenybė.
- Ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) turinys sudarytas remiantis *Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (2023)*³, atskleidžiant plėtojamas vaiko galias per svarbiausias ugdymo(si) sritis ir jas apimančias pasiekimų sritis.

---

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/eXgWfxnSmD>

4.1. Ugdymosi turinys 3-6 metų vaikams

1 lentelė. Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“

AUGINAMOS PASITIKINČIO IR BESIRŪPINANČIO SAVIMI IR KITAIŠ VAIKO GALIOS
Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“
<p><i>Vertybinių nuostatų:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam; • Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus; • Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus; • Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. <p><i>Esminiai gebėjimai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo; • Tiksliai ir koordinuotai eina, bėga, lipa išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas; • Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimą, tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, Mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę; • Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiau drinęs geba nusiraminti.

Pasiekimų sritis	Treti-šešti vaikų gyvenimo metai:	Vaiko veiksenos
Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinasi, kodėl svarbu valgyti įvairių ir sveiką maistą, iš kur jis atsiranda, ir ką reikia valgyti, kad augtų sveikas; • Stengiasi rinktis sveikus maisto produktus; • Savarankiškai serviuoja stalą, valgo tvarkingai ir susitvarko pavalgęs; • Taisyklingai plauna rankas, apsirengia ir nusirengia pagal oro sąlygas, rūpinasi savo daiktais; • Laikosi saugaus elgesio taisyklių gatvėje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis; • Atpažįsta tinkamus ir netinkamus prisilietimus; • Žino, kur kreiptis pagalbos, ir mokosi saugoti save bei kitus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausio, aiškinasi, randa atsakymus apie sveiką maisto naudą, sužino, ką valgyti yra naudingiau sveikatai; • Diskutuoja su draugu kas yra sveika, o kas ne, savo nuomonę argumentuoja; • Žaidžia vaidmeninius, režisūrinius žaidimus; • Tyrinėja vaisius ir daržoves, sveria, uosto, pjausto, pavadina, gėrisi estetinius įspūdžiu; • Tyrinėja, matuoja, žymisi išgeriamo vandens kiekį; • Motyvuojamas suaugusiojo pavyzdžio laikosi asmens higienos; • Supranta, kodėl svarbu laikytis asmens higienos; • Įsitraukia į aplinkos pertvarkymo veiklas, ieško sprendimų, kaip aplinką paversti lengvai tvarkoma, patogia, saugia, maloniai akiai; • Įmisi iniciatyvos pastebint ne vietoje padėtus daiktus, numestą šiukšlę, mokosi šiukšles rūšiuoti; • Mokosi suprasti saugaus bendravimo taisykles, kreipiasi pagalbos pasiklydus, ištikus nelaimei, patekus į bėdą; • Aiškinasi, kokie prisilietimai prie jų kūno yra tinkami ir kokie netinkami, mokosi grupėje saugoti asmeninę erdvę; • Mokosi saugaus elgesio grupėje, gatvėje, miške, prie vandens telkinių įgūdžių, sužino apie daiktus, kurie pavojingi jų sveikatai ir saugumui, laikosi susitartų saugaus elgesio taisyklių.

<p><i>Fizinis aktyvumas</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eina, bėga pristatomuoju ar pakaitiniu žingsniu, išsvermingas Šoka į toli, į aukštį; • Žaisdamas laisvai koordinuotai juda, orientuojasi erdvėje; • Dažniausiai vaikščioja, stovi, sėdi taisyklingai; • Atpažįsta akivaizdžius ženklus, kurie rodo, kad jo kūnui reikia poilsio ar judėjimo; • Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai; • Tiksliai valdo pieštuką ir žirkles ką nors piešdamas, kirpdamas; • Kuria įvairias konstrukcijas, sudėtingus statinius išlaikant pusiausvyrą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Juda spontaniškai su skirtingo dydžio, svorio ar formos priemonėmis; • Išbando mokytojo demonstruojamus, pačių atrandamus ėjimo ir bėgimo būdus; • Tobulina koordinaciją, orientaciją erdvėje, vikrumą, greitumą, jėgą žaidžiant su įvairaus dydžio ir sunkumo kamuoliais; • Inicijuoja ir įsitraukia į inicijuojamus užsiėmimus, fantazuoja, ieško neįprastų pozų, judesiais perteikia pasakų herojų charakterius, gyvūnų, kitų objektų ypatybes; • Nevaržomai judant, eksperimentuojant išbando savo kūno judėjimo galimybes; • Saugiai keičia savo kūno pradines padėtis, veikiant ribotame plote pratina judėti saugant save ir kitą; • Žaidžiant komandinius žaidimus, mokosi laikytis taisyklių, laimėti, pralaimėti; • Lavina rankos judesių tikslumą, akies ir rankos koordinaciją dėliojant, konstruojant, veriant, piešiant ir kt.
<p><i>Savivoka ir savigarba</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Išbando naujus būdus tyrinėti savo kūno augimą; • Aiškinasi, kam reikalingos, ką daro vidinės kūno sistemos, dalinasi pastebėjimais; • Teigiamai vertina savo savybes ir gebėjimus, žaisdamas tyrinėja galimus socialinius savo vaidmenis. Pasako savo tautybę, šalį, kurioje gyvena, žino savo namų adresą; • Tyrinėja savo šalies ir kitų jam įdomių šalių simbolius, kalbą, žemėlapius, žmonių gyvenimo būdą, domisi ir dažniausiai laikosi vertybių ir jam suprantamų pareigų bei teisių. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suaugusiojo skatinami vaikai atsižvelgia į visos dienos režimą, dėlioja dienos ritmo paveikslėlius, skirtingų dienų įvykius, keičiančius įprastą dienos eigą, dienos ritmą; • Vakare reflektuoja ar pavyko įgyvendinti susiplanuotą dienos ritmą, aptaria kaitos priežastis; • Suaugusiojo padedami susikuria įvairius ritualus; • Mokosi atpažinti ženklus, kurie rodo, kad jų aktyviai judančiam kūnui reikia poilsio, kada jų nejudrioje būsenoje esančiam kūnui reikia judėjimo; • Atlieka atsipalaidavimo, kvėpavimo pratimus, pajaučia, kaip nuramina kūną, emocijas, mintis; • Išbando įvairius kūno aktyvumo reguliavimo būdus.
<p><i>Savireguliacija ir kontrolė</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žino ir geba taikyti įvairius nusiramino, atsipalaidavimo būdus, siūlo juos kitiems; • Žaisdamas geba sutelkti dėmesį ir pastangas, išvermę, slopinti impulsyvius veiksmus, siekiant tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą; • Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose jas ignoruodamas; • Nesunkiai laikosi ir supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi; • Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mokosi elgesio taisyklių prie stalo; • Siekia estetinio išpūdžio, geba padengti kasdienį ir šventinį stalą; • Kuria įvairius siužetus režisūrinių ir vaidmenų žaidimų metu; • Geba išklausti skaitomų tekstų ir pasakojimų, kodėl svarbu branginti ir tausoti maistą, jo nešvaistyti; • Tyrinėja kiek reikia įdėti darbo, kad maisto produktai atsirastų ant mūsų stalo.

Mokytojo taikomi ugdymo(si) būdai:

- Skatina pasirinkti priimtinausią būdą žaisti ir veikti;
- Paskatina pačiam vaikui pasirinkti;
- Nukreipia ir skatina išbandyti, patirti;
- Sukuria sąlygas kiekvienam vaikui mėgautis veiklą įvairove;
- Pasiūlo skirtingus nesutarimų sprendimo būdus;
- Skatina sekti mokytojo pavyzdžiu;
- Demonstruoja aktyviais, imituojamais judesiais;
- Kviečia išbandyti naujus judėjimo būdus;
- Skatina pajausti, eksperimentuoti ir tyrinėti judesius;
- Nukreipia į dalyvavimą žaismingose veiklose.

2 lentelė. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“

AUGINAMA JAUTRAUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI ĮVAIROVEI VAIKO GALIA		
Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“		
<p><i>Vertybinių nuostatų:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais; • Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį; • Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <p><i>Esminiai gebėjimai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, Mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę; • Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtiniais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus; • Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiauđrinęs geba nusiraminti; • Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais; • Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems. 		
Pasiekimų sritis	Treti-šešti vaikų gyvenimo metai	Vaiko veiksenos
<p>Emocijų suvokimas ir raiška</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta ir apibūdina savo emocijas ir jausmus, skirtingus jų raiškos būdus, pakomentuoja emocijas ir jausmus sukėlusias situacijas bei priežastis; • Atpažįsta ir gana tiksliai iš veido mimikos, balso, kūno pozos nustato ir pasako, kaip jaučiasi kitas; pastebi nuskriaustą, nusiminusį ir dažniausiai geranoriškai stengiasi jam padėti; • Pradedą kalbėtis apie jausmus, kokie emocijų ir jausmų raiškos būdai yra tinkami, kas gali padėti pasijusti geriau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įsitraukia į žaidimus, įvairias veiklas, kurios padeda patirti ir suprasti: noriu – nenoriu, mėgstu – nemėgstu, įdomu – neįdomu; • Žaidžia žaidimus, kurie skatina atpažinti, tyrinėti, įvardyti; • Skirtingais būdais (emocine reakcija, pasirinkimu, piešinius, žodžiais ir kt.) parodo savo poreikius, pomėgius, interesus; • Veikdami įvairiose veiklose, žaidimuose patiria, išreiškia, aiškinasi, diskutuoja, vis geriau atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas, jas sukėlusias situacijas bei priežastis. • Skirtingais būdais (emocine reakcija, pasirinkimu, piešinius,

		<p>žodžiais ir kt.) parodo savo poreikius, pomėgius, interesus;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veikdami įvairiose veiklose, žaidimuose patiria, išreiškia, aiškinasi, diskutuoja, vis geriau atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas, jas sukėlusias situacijas bei priežastis.
<p><i>Savireguliacija ir kontrolė</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žino ir geba taikyti įvairius nusiramavimo, atsipalaidavimo būdus, siūlo juos kitiems; • Žaisdamas geba sutelkti dėmesį ir pastangas, ištvėrę, slopinti impulsyvius veiksmus, siekiant tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą; • Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose jas ignoruodamas; • Nesunkiai laikosi ir supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi; • Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pradedą valdyti savo emocijų raišką, jų intensyvumą, išbado skirtingus būdus, padedančius nusiraminti, valdyti impulsus, taikiai išlieti emocijas, sutelkia pastangas tinkamam poelgiui; • Mokytojo padedamas mokosi valdyti pokyčių situacijoje kilusias neigiamas emocijas, kad pasijustų gerai (mokosi išvėlgti gerąją pokyčių pusę, susitarti, prisiderinti); • Stebi, tikslingai tyrinėja, išbando įvairius dėmesio, impulsų ir elgesio valdymo būdus; • Ugdosi valingą dėmesio ir elgesio kontrolę žaidžiant savireguliaciją plėtojančius žaidimus, savarankiškai išbandant naujas veiklas, kartu su kitais ištraukiant į ištvėrę, tikslumo, kliūčių įveikos reikalingas veiklas, laikosi su kitais sukurtų grupės taisyklių ir tvarkos; • Išbando dėmesio sutelkimo, nukreipimo ir perkėlimo, impulsų ar netinkamo elgesio slopinimo, aktyvinamosios kontrolės (savęs motyvavimas atlikti tai, ko daryti nesinori) būdus, ugdosi veiklos planavimo ir laiko valdymo gebėjimus; • Kelia sau paprastus asmeninius ar veiklos tikslus ir jų siekia; • Susidūrus su kliūtimi keičia veikimo ar elgesio būdus, atkakliai stengiasi jas įveikti, kreipiasi pagalbos ir ją priima; • Mokosi stabtelėti ir apmąstyti savo veiklą ar elgesį, kad pasirinktų tinkamiausius būdus; • Klausinėja apie reikalavimus savo elgesiui, stengiasi pagal įgytą supratimą elgtis tinkamai; • Kalbėdamiesi, ką veikė per dieną, savaitę, dėliodami paveikslėlius, pradeda pavadinti paros dalis; (rytas, diena, vakaras, naktis), savaitės dienas, pasako, ką veikė vakar, ką veikia šiandien, ką veiks rytoj.

3 lentelė. Ugdymo(si) sritis „Aš kalbų pasaulyje“

AUGINAMA KOMUNIKABILIAUS VAIKO GALIA		
Ugdymo(si) sritis „Aš kalbų pasaulyje“		
<p><i>Vertybinių nuostatų:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, nusiteikęs išklausti ir suprasti kitą; • Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas; • Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. <p><i>Esminiai gebėjimai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus; • Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius parašo savo vardą; • Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas. 		
Pasiekimų sritis	Treti-šešti vaikų gyvenimo metai	Vaikų veiksenos
<i>Kalbų supratimas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi draugų ir savo kalbos įrašų; • Supranta pajuokavimus, dviprasmybes, erzimus, dažnai girdimus frazeologizmus, humoro elementus, pradeda suprasti kai kurių žodžių ar frazių perkeltinę reikšmę; • Supranta keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžių; • Supranta, kad raštas yra sistema, turinti taisykles; • Domisi įvairiais rašytiniais tekštais, supranta jam skaitomų sudėtingesnių tekstų turinį, įvykių eigą, numato, kas tekste galėtų įvykti toliau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktyviai įsitraukia į bendravimo veiklas, plėtoja kalbos supratimą, „atranda“ žodžių prasmes, ugdo trumpalaikę ir ilgalaikę atmintį, kalbinę vaizduotę, skatinančią mintis išreikšti žodžiais; • Žaisdami, dalyvaudami problemų sprendime, mokosi nepertraukiamai klausytis draugų ir suaugusiųjų kalbos, reaguoti į kalbančiųjų intencijas, suprasti kita kalba kalbančių vaikų norus, pasiūlymus; • Kalbos supratimą gilina klausydamiesi amžių atitinkančių ir šiek tiek sudėtingesnių įvairaus stiliaus tekstų, netiesiogiai perduodamų žinučių (laiškų, raštelių), siedami skaitomą tekstą su vaizdine informacija ir numanomu kontekstu; • Kūrybiškai naudojami gestais reikšdami emocijas ir poreikius, bendradarbiaudami; • Rodo augantį domėjimąsi ženklais, simboliais, vėliau ir rašytiniais ženklais, suaugusiojo skaitomu tekstu.
<i>Kalbinė raiška</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Išsako savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, svarstymus, aiškinasi, diskutuoja; vartoja mandagumo ir vaizdingus žodžius; • Klausinėja apie tai, ką išgirdo, matė, pajautė, sužinojo, sprendžia problemas; • Kuria, pasakoja istorijas pagal paveikslėlių seką, nuosekliai paminėdamas pagrindinius įvykius, atpasakoja girdėtas istorijas, pritaiko girdėtų siužetų fragmentus žaidimų scenarijuose, meninėje veikloje; • Kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą, kelis žodžius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalba apie tai, ką jaučia, mato, girdi, nuolat plečia žodyną, susijusį su kasdieniu gyvenimu, artimiausia aplinka, gamta, technika, objektų savybėmis, būsenomis; • Dalyvauja mokytojo inicijuojamose veiklose, padedančiose pažinti pasaulį, mokosi kelti klausimus, bando vartoti naujai sužinotas sąvokas, vaizdingus žodžius, argumentuoti, plėtoti diskusijas, reflektuoti savo patirtį, žodinę raišką papildydami išradingais gestais, judesiais, mimika, iliustruodami aplinkos objektais, schemomis, piešiniais; • Įsitraukia į įvairias mokytojo siūlomas veiklas, susijusias su galimybe piešti ir rašyti; • Supranta rašymo tikslus, tyrinėja ir supranta, kad skirtingos kalbos turi skirtingas raides; • Ugdo kalbų įvairovės suvokimą ir formuojasi kalbinę tapatybę, mokosi atpažinti skirtingas kalbas, suprasti kita kalba kalbančiųjų intencijas.

Mokytojo taikomi ugdymo(si) būdai:

- Pasiūlomos įdomios ir aktualios veiklos, žaidybinės situacijos, žadinančios prigimtinį vaikų smalsumą, domėjimąsi ir emocinį įsitraukimą į bendravimo ir bendradarbiavimo procesus;
- Skatina vaikus įtraukti kalbiniais žaidimais, skaitomos ir nežodiniu būdu pasakojamomis istorijomis, dialogu, iššūkio situacijomis;
- Skatinami vaikų saviraiškos būdai;
- Moko klausyti ir įsiklausyti;
- Skatina kūno kalba ir verbaliu išraiška reaguoti į kalbančiųjų intencijas, plėtoja kalbinės raiškos gebėjimus;
- Supratimo gilėjimą užtikrina kryptingomis ir vaikų raidos skirtumus atliepančiomis ugdymosi veiklomis;
- Skatinančios tyrinėjimą, aiškinimąsi ir problemų sprendimą;
- Sudaro galimybes vaikams klausinėti, diskutuoti, ginčytis, spręsti problemas;
- Žodinės raiškos supratimo gilėjimą skatina per vaizdines ir kitais pojūčiais suvokiamas ugdymo(si) priemones.

4 lentelė. Ugdymo(si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“

AUGINAMOS LANKSCIAI MAŠTANČIO IR SĖKMINGAI BESIMOKANČIO VAIKO GALIOS		
Ugdymo(si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“		
<p><i>Vertybines nuostatas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja; • Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais; • Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas; • Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja; • Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes; • Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. <p><i>Esminiai gebėjimai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose; • Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį; • Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas; • Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė; • Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes; • Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus. 		
Pasiekimų sritis	Treti-šešti vaikų gyvenimo metai	Vaikų veiksenos

<p>Aplinkos pažinimas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą; • Papasakoja apie tradicines šventes, jas palygina su kai kuriomis kitų tautų šventėmis; • Skiria ir pavadina suaugusių šeimos narių ir kitas dominančias profesijas; • Įžvelgia gyvūnų ir augalų kai kuriuos panašumus ir skirtumus, pagal kuriuos juos grupuoja; • Jaučiasi atsakingas už socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką bei jos ateitį: apmąsto ir siūlo būdus, kaip ja rūpintis, prižiūrėti, puošti; • Paaiškina, kodėl išteklius reikia tausoti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apžiūrinėja iš visų pusių, viršaus, apačios, liesdami, uosdami, atpažįsta daiktus pagal požymius: spalvą, tekstūrą (lygus, šiurkštus, švelnus), formą (apvalus, kampuotas, pailgas), kvapą, ieško daikto pagal žodinį apibūdinimą; • Stebint aplinkos daiktus suteikia jiems prasmę, prisitaiko prie aplinkos, ugdomi savarankiškumą, supranta, kad kažką reikia apeiti, kažką galima pakelti ir pernešti, kažko geriau neliesti, pagal daiktus ir jų išsidėstymą orientuojasi aplinkoje; • Remdamiesi patirtimi, vartydami paveikslėlių ir interaktyvias knygas, žiūrėdami vaizdo medžiagą, žaisdami žaislais, apžiūrėdami išvykų metu, vaikai susipažįsta su ryšio palaikymo tarp žmonių priemonėmis, transporto priemonėmis, jas grupuoja (pavyzdžiui, oro, vandens, sausumos); • Stebi, renka, tyrinėja, grupuoja, atpažįsta ir pavadina augalų dalis (lapai, žiedai, vaisiai, sėklos ir pan.), pajunta tekstūrų skirtumus, vaisiuose suranda sėklas; • Tyrinėja, aiškinasi, kas ir kaip vyksta gamtoje, pastebi gyvosios ir negyvosios gamtos vienovę.
<p>Matematinis mąstymas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 10, juos parašo skaitmenimis; • Paduoda tikslų daiktų skaičių, kai jų yra daugiau nei 5; pasako, kiek jų yra daugiau už 5 ir kelių trūksta iki 10; • Atlieka sudėties ir atimties veiksmus 7-ių ribose; • Žymi, skaičiuoja, vaizduoja duomenis, naudojami grafiniais jų vaizdais sprendamas problemas; • Palygina du tris mažai besiskiriančius išmatuojamus dydžius, randa žodžių nedideliame jų skirtumui apibūdinti; • Apibūdina, kaip vienas kito atžvilgiu yra išsidėstę matomi daiktai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasirinktus daiktus laisvai rūšiuoja, skirsto į kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, pradeda rūšiuoti pagal du požymius; • Veikdami su daiktais, vaikai mokosi sutelkti dėmesį, mąstyti, prisiminti, tausoti daiktus, ugdomi kantrybę, savikontrolę; • Gretina realius daiktus ir jų atvaizdus iš skirtingos perspektyvos (iš šono, viršaus, apačios, šešėlio), pradeda suprasti jų vaizdavimą plokštumoje (pavyzdžiui, planas); • Vaikai pastebi daiktų seką eidami į Mokyklą, kur nors važiuodami: kelio ženklas, šviesoforas, perėja ir pan.; • Darže, šiltnamyje, ant palangės vaikai sodina, prižiūri augalus, stebi, matuoja, fiksuoja, kaip jie auga; • Įsitraukia į skaičiavimo veiklas, kuriose skaičiuojama pridėdant po vieną pasitelkus daiktus, piešinius, rankų pirštus; • Naudodamiesi objektais, piešiniais, kurdami istorijas, vaikai pradeda suprasti, ką reiškia skaičius sudėti ir atimti.
<p>Skaitmeninis sumanumas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, derina bent dvi mokytojo pasiūlytas skaitmenines priemones, skirtingus turinio tipus. Sukurtu turiniu dalinasi su kitais; • Pradeda suprasti, kaip valdomi robotai, išbandydamas sudarytą paprastą programą atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką; • Supranta pagrindines skaitmeninio turinio saugaus dalinimosi taisykles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja gamtos ir žmogaus sukurtus daiktus panaudojant įvairias priemones: knygoje, informaciniuose tekstuose, stebi tikslingai parinktus vaizdo įrašus, aiškindamiesi gamtos objektų (jie auga, daugelis juda, jiems reikia maisto ir pan.) ir žmogaus sukurtų daiktų skirtumus, domisi, kaip yra kuriami daiktai, kiek reikia pastangų ir išmanymo juos kuriant, ir pradeda suvokti, kad žmogaus sukurtų daiktų kaitą lemia mokslo ir technologijų pažanga; • Susipažįsta ir mokosi naudotis daiktais, prietaisais (lupos, magnetai, mikroskopas, svarstyklės), padedančiais tyrinėti ir pažinti aplinką (gamtos radinius, žmogaus sukurtus daiktus); • Žaisdami, tyrinėdami aplinką, vaikai naudojami išmaniaisiais daiktais (žaislais, robotukais, išmaniaisiais rašikliais, telefonais, išmaniosiomis grindimis ir kt.), aiškinasi jų veikimo būdą, juos išbando; • Naudodami fizines ir skaitmenines priemones, mokosi atpažinti ir paaiškinti kiekybinę informaciją perteikiančius vaizdus; • Skaitmeninių priemonių saugaus ir atsakingo naudojimo, virtualaus bendravimo taisykles vaikai sužino ir mokosi

		<p>taikyti jas aptardami su suaugusiuoju;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žaisdami, konstruodami, bando sudėlioti veiksmų sekas, kurias atlieka skaitmeniniai objektai (robotukai, valdikliai ir pan.). Vaikai nurodo, kuo skiriasi rezultatai, kai komandas atlieka žmogus ir robotas.
<i>Tyrinėjimas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi daiktų ir reiškinių savybėmis, tyrinėja augimo procesus; • Lygina daiktus, medžiagas, augalus, gyvūnus, žmones, atsižvelgdamas į jų požymius, savybes; • Objektus ir reiškinius tikslingai grupuoja; • Iš pasiūlytų įrankių, priemonių, medžiagų pasirenka reikiamas tyrinėjimui; • Samprotauja apie tai, ką pajuto, patyrė, atrado, sužinojo; • Remdamasis tyrinėjimo rezultatais kelia klausimus; • Siūlo idėjas, ką dar būtų galima tyrinėti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Judėdami mėgaujasi įvairiais judesiais, padedami mokytojų, tyrinėja tempą, ritmą, dinamiką ir erdvę, susipažįsta su judėjimo įvairove, patiria judesio elementus ir jų derinius, susieja spontaniškus judesius su šokio elementais; • Kartu su bendraamžiais ir suaugusiais tyrinėja temas, kylančias iš jų patirčių, vaizduotės, įkvėptas skaitomų literatūros, muzikos, teatro ar dailės kūrinių.
<i>Problemų sprendimas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta ir natūraliai priima sudėtingą veiklą, kliūtis, sunkumus ar problemas, yra nusiteikęs jas savarankiškai ar drauge su kitais įveikti; • Susidūręs su nauja problema, taiko turimas žinias ir patirtį, pradeda problemą vertinti iš skirtingų perspektyvų; • Stebi, aptaria ir atsižvelgia į priimtų sprendimų pasekmes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mokytojo padedami, ieško daiktų panašumų ir skirtumų, sprendžia iškilusias problemas; • Ieško atsakymų į patiems kylančius ir mokytojo nuolat keliamus klausimus; • Diskutuoja apie gyvūnų naudą, aiškinasi, ko reikia, kad gyvūnai gyventų, gerai jaustųsi. Svarsto ir aiškina, kaip gyvūnai prisitaikę prie aplinkos, kokie žmogaus ir gyvūnų santykiai; • Veikdami mokytojo tikslingai sukurtuose kontekstuose, mokosi samprotauti, kūrybiškai taiko įgytą skaičiavimo patirtį sprendžiamoms problemoms; • Įtraukiami į probleminių situacijų, kuriose reikia įvertinti atstumą tarp savęs ir kitų, tarp dviejų artimos aplinkos objektų, nagrinėjimą, sugalvoti ir paaiškinti, kaip įvairiose situacijose galima palyginti dviejų trijų pažįstamų objektų atitinkamą dydį.
<i>Mokėjimas mokyti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Įsitraukia į naują, iššūkio reikalaujančią veiklą, drąsiai kalba apie tai, ką jau moka, ką norėtų sužinoti, ko išmokti; • Numato veiksmų ir priemonių planą tikslui pasiekti; • Stebi savo veiklos procesą, jį koreguoja, išbandydamas įvairius veikimo būdus ir kylančias idėjas, kol pasiekia tikslą; • Noriai dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultata, pasako, ko ir kaip mokėsi, kas pavyko (nepavyko), ką dar norėtų išbandyti, ko išmokti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Matydami, kaip suaugusieji ir kiti vaikai naudoja įvairius įrankius, ir stebėdami, kaip tie įrankiai veikia, patys juos išbando. Daiktus kūrybiškai panaudoja žaidimuose, ugdomosi nuostata tausoti daiktus; • Džiaugiasi atradę naujus dydžių palyginimo būdus; • Per įvairias praktines veiklas susipažįsta su nurodymo, komandos sąvoka.

Mokytojo taikomi ugdymo(si) būdai:

- Skatina išskirti gamtos objektų, augalų, gyvūnų ir žmogaus sukurtus daiktus, jų požymius, juos tyrinėti, eksperimentuoti, pajauti skirtumus;
- Palaikomi mokytojo, vaikai mokosi atpažinti ir paaiškinti kiekybinę informaciją perteikiančius vaizdus, samprotauti, eksperimentuoti, atrasti, kūrybiškai taikyti ir spręsti problemas apie matematinius procesus;
- Įtraukia į suaugusiųjų inicijuotas veiklas, skatinančias tyrinėti, kaip galima palyginti daiktų ilgį (plotį, aukštį) arba tūrį, kai daiktų sugretinti neįmanoma;
- Skatina tyrinėti aplinką, drauge su mokytoju ir kitais vaikais atrasti erdvinę informaciją;
- Paskatina kūrybines, tyrinėjimo ir judrias veiklas, vykstančias realioje ir virtualioje aplinkoje;
- Nukreipia tyrinėti ir atrasti matematinius žaidimus, matematinius procesus;
- Inicijuoja fizikinių reiškinių, spalvų spektrų, vandens būvių tyrinėjimams, eksperimentavimams;
- Nukreipia informacijos paieškai apie gamtos objektus, gyvūnus, augalus ir žmogaus sukurtus daiktus, skatina jų tyrinėjimus, skirtumų aiškinimui, supratimui, permąstymui, lyginimui bei pakomentavimui.

5 lentelė. Ugdymo(si) sritis „Kuriu ir išreiškiu“

AUGINAMA KŪRYBIŠKO IR SĖKMINGAI BESIUGDANČIO VAIKO GALIA		
Ugdymo(si) sritis „Kuriu ir išreiškiu“		
<p><i>Vertybinė nuostata:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka; • Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą; • Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą; • Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. • Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <p><i>Esminiai gebėjimai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba; • Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti; • Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių; • Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais; • Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. 		
Pasiekimų sritis	Treti-šešti vaikų gyvenimo metai	Vaikų veiksenos
Estetinis suvokimas	<ul style="list-style-type: none"> • Įgyvendindamas naujas kūrybines idėjas nebijo eksperimentuoti, laužyti taisykles ir normas, žaismingai stulbinti; • Atpažįsta meno paskirtis ir kontekstus, patirtus meno kūrinius susieja su savo asmenine raiška; • Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą pasakydamas vieną kitą argumentą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi mokytojų parinktos įvairių stilių, epochų ir kultūrų muzikos, kad būtų kuriama turtinga muzikinė aplinka ir dedamas pagrindas platesniems muzikiniams pasirinkimams, formuojamas estetikos pojūtis; • Jautrumas vizualiojo pasaulio ypatumams plėtojasi estetiškai ir saikingai, naudojant spalvą, apšvietimą, medžiagiškumą, turint galimybę aplinkos daiktus ir objektus ne tik stebėti, bet ir liesti, matyti iš skirtingų perspektyvų ir pan.; • Grafinė ir spalvinė raiška tampa įvairesnė, meninių sąvokų žodynas

		<p>platesnis, kai mokytojo paskatinti jie stebi, analizuoja, aptaria, grožisi savo, kitų vaikų ir profesionalių menininkų sukurtais kūriniais;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pažįsta ir patiria teatro meno reiškinius Mokykloje ir už jos ribų stebėdami ir dalyvaudami teatro pastatymuose ikimokyklinio amžiaus vaikams: šokio, lėlių, dramos, operos ir kt.
Meninė raiška	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis; • Turi išankstinį kūrybinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti; įgyvendindamas įvairias idėjas dažniausiai tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas; • Pateikia savo muzikinę kūrybą grafiniais ženklais arba naudodamas skaitmenines programas. Kuria garsinius fonus ir perkusinius akompanimentus; • Siūlo naujus šokio raiškos būdus, eksperimentuoja, kaip judesiais galima pavaizduoti įvairias emocijas ir nuotaikas, charakteringus veikėjų judesius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mokytojo skatinami plėtoja ir savos kūrybos spontanišką (vadinamą „arioso“) dainavimą; • Judesiu rodo muzikinę frazę, vis geriau imituoja pažįstamą medžiagą, gerina kvėpavimo įgūdžius, plečia vokalinį diapazoną, spontaniškai dainuoja dainas, kuriose juntamas metras, pasikartojantys ritmo dariniai ir tonacija; • Muzikuodami kūno perkusija ir instrumentais, lavina motoriką ir raumenų kontrolę, kai reikia sugriebti, kratyti, mušti, trinti ir t.t.; • Tikslingas grafinių ir spalvinių vaizdų kūrimas – piešimas; • Piešdamas ir kurdamas su įvairiomis priemonėmis ir piešimo įrankiais, plėtoja savo grafinę ir spalvinę raišką; • Spalvinė, grafinė ir erdvinė vizualinė raiška ikimokykliniame ugdyme yra integrali.
Gebėjimas žaisti	<ul style="list-style-type: none"> • Mokytojo paskatintas nesunkiai įsitraukia į kolektyvinius režisūrinius žaidimus, kuria naratyvinius žaidimų pasaulius; • Žaidime vartoja išplėstinę kalbą, pradeda žaisti vaizduotės žaidimus vien kalbėdamasis; • Tvarko žaidimo erdves prieš žaidimą ir jį baigus; • Kuria išplėtotus ilgalaikių naratyvinių žaidimų siužetus; • Žaisdamas su kitais lanksčiai kaitalioja vaidmenis, kontroliuoja savo ir kitų veiksmus, konstruktyviai sprendžia kylančius nesutarimus; • Žaidžiant laikosi susikurtų žaidimo taisyklių. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įgudę žaisti režisūrinius žaidimus individualiai ir dviese, vaikai pamažu pereina prie siužetinių vaidmenų žaidimų. • Prisiimdami apibendrintus vaidmenis, vaikai kuria jiems pažįstamas kasdienes socialines situacijas, siekdami tiksliai atlikti pasirinkto vaidmens funkcijas • Žaidimai tampa tęstiniais, vaikai prieš žaisdami aptaria žaidimo temą, planuoja siužetą, lanksčiai kaitalioja vaidmenis, patys kontroliuoja vienas kito veiksmus ir geba spręsti kylančius nesutarimus.
Kūrybiškumas	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi, fantazuoja, užduoda klausimus apie kūrybinę veiklą, išbando įvairias naujas kūrybos priemones, būdus, sritis; • Savo kūryboje atkartoja pastebėtus kitų kūrybos elementus; • Numato, kaip ir kokiomis priemonėmis sieks kūrybinio rezultato; • Dalinasi savo kūryba artimoje aplinkoje, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Patinka kurti savo žaidimus ir juos žaisti su grupės draugais ir mokytojais; • Savarankiškai žaisdami ir kurdami vis naujus žaidimus, vaikai sutelkia visus savo gebėjimus, atskleidžia savo pomėgius ir stiprybes; • Šokdami vaikai tyrinėja, fantazuoja, eksperimentuoja su garsais, balsais, judesiais, fizinėmis medžiagomis ir siužetais, generuoja idėjas tolesniam kūrybos etapui; • Patiria džiaugsmą kurdami įvairias dvimates ir trimates figūras, objektus ir kompozicijas iš įvairaus dydžio įprastų ir netikėtų priemonių bei medžiagų; • Drauge su suaugusiaisiais dalyvauja improvizacinio pobūdžio

		teatralizuotuose renginiuose (tradicinėse šventėse, pasakų vaidinimuose su lėlėmis ir pan.).
Tyrinėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi daiktų ir reiškinių savybėmis, tyrinėja augimo procesus; • Lygina daiktus, medžiagas, augalus, gyvūnus, žmones, atsižvelgdamas į jų požymius, savybes; • Objektus ir reiškinius tikslingai grupuoja; • Iš pasiūlytų įrankių, priemonių, medžiagų pasirenka reikiamas tyrinėjimui; • Samprotauja apie tai, ką pajuto, patyrė, atrado, sužinojo; remdamasis tyrinėjimo rezultatais kelia klausimus; • Siūlo idėjas, ką dar būtų galima tyrinėti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Judėdami mėgaujasi įvairiais judesiais, padedami mokytojų, tyrinėja tempą, ritmą, dinamiką ir erdvę, susipažįsta su judėjimo įvairove, patiria judesio elementus ir jų derinius, susieja spontaniškus judesius su šokio elementais; • Kartu su bendraamžiais ir suaugusiaisiais tyrinėja temas, kylančias iš jų patirčių, vaizduotės, įkvėptas skaitomų literatūros, muzikos, teatro ar dailės kūrinių.
<p>Mokytojo taikomi ugdymo(si) būdai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skatina spontanišką tyrinėjimą, eksperimentavimą, nukreipia išbandyti kūrybines medžiagas, priemones ir įvairias veiklos formas; • Kiekvieną vaiką paskatina pasiūlant įvairių priemonių, medžiagų ir veikimo būdų; • Pastebėti ir pozityviai reaguoja į vaiko pastangas; • Skatina autentišką raišką tęsti kūrybiniame procese ir siekti įgyvendinti savo sumanymus; • Nukreipia ir paskatina pajauti, patirti, atliepti, vertinti ir reflektuoti meninę raišką, džiaugtis savo ir kitų kūryba; • Padeda vaikams tyrinėti garsų ir muzikos pasaulį, pažinti muzikos vertingumą, išbandyti įvairias muzikinės raiškos priemones ir būdus; • Pratina girdėti, atkartoti dainuojant ir muzikuojant, kurti, siekti meistriškumo, ugdytis drausmingumą, suteikia saviraiškos galimybę, padeda patirti bendrumo jausmą muzikuojant drauge, gilina estetinį suvokimą; • Paskatina tyrinėti ir išbandyti garsų pasaulį balsu, instrumentais ir aplinkoje esančiais daiktais, juos lyginti, apibūdinti, kategorizuoti, išsakyti savo nuomonę. • Skatina gilesnius vaiko tyrinėjimus ir apmąstymus, geriau suprastami muzikos, šokio, teatro ir vizualaus meno estetikos ypatumus ir vertingumą. 		

Naudojamos įvairios ugdymo(si) organizavimo formos: visos grupės, mažos vaikų grupelės, individuali vieno vaiko veikla, muzikos, judesio ir vizualaus pasaulio tyrinėjimų grupės, mažos vaikų meninių-kūrybinių atradimų grupės, tyrinėjimų ir eksperimentavimo savaitės/mėnesiai, meniniai projektai, išvykos, ekskursijos ir kt.

Naudojami aktyvūs ugdymo(si) būdai: mąstymo žemėlapis; minčių lietus; ugdančioji drama; lėlių, šešėlių teatras; muzikos ir vaidmenų žaidimai; judesio ir grafinės raiškos eksperimentai; muzikos ir ritmikos improvizacijos; triukšmo orkestrai; voratinklis; užbaik mintį; eksperimentai, bandymai ir atradimai; klausimų pasaulis; apskritas stalas ir kt.

4.2. Vaikų ugdymo(si) kontekstų kūrimas

Ugdymo(si) kontekstas – mokytojo tam tikru būdu sumodeliuotos mokymosi situacijos, kurioms sukuriama konkrečios, trumpalaikės ugdymo(si) erdvės. Pasirinktos erdvės vizualumas yra šiek tiek laisvas, estetika joje nėra fiksuota. Mokytojo modeliuojamas ugdymo(si) kontekstų turinys ar idėja priklauso nuo vaiko susidomėjimo srities ir mokytojas, atsižvelgdamas į vaiko domėjimosi sritį, transformuoja aplinką taip, kad vaiko susidomėjimas augtų, plėtotųsi, gilėtų.

Konteksto kūrimas pradedamas nuo kompozicijos sprendimo. Vieni svarbiausių sprendimo komponentų – tai edukacinės provokacijos ir edukaciniai pakvietimai. Taikant edukacines provokacijas, pasitelkiamos įvairios vaizdinės priemonės ar/ir rašytiniai raginimai ir siekiama išprovokuoti galimus tam tikrus vaiko veiksmus, mintis bei skatinti jį mąstyti, tyrinėti. Edukaciniai pakvietimai kviečia vaiką tyrinėti, konstruoti pasitelkiant įvairias raiškos priemones ir būdus. Edukaciniuose pakvietimuose dominuoja pačios netikėčiausios raiškos priemonės ir medžiagos. Pavyzdžiui, vaikams pasiūloma kuo daugiau pilkos spalvos popieriaus pasirinkimo galimybių: skirtingų dydžių, formatų popieriaus atraižų, vyniojamo popieriaus, juostelių ar kt. Vėliau mokytojas apmąsto kokias medžiagas kuriamame kontekste jis taikys: pvz. natūralias medžiagas (medžio žievė, kankorėžiai, gilės, sėklos, smėlis, akmenys ir kt.), natūralius daiktus, randamus buityje, įvairių formų ir dydžių veidrodžius, dailės priemones (kreida, pastelės, žymekliai, dažai, molis), knygas, šviesos šaltinius, vaizduotę skatinančius žaislus, muzikos instrumentus ir antrines žaliavas.

Nuolatos kintančiame edukacinės kūrybos procese, keičiasi ir mokytojo vaidmuo. Modeliuodamas mokymosi situacijas, kuriose vaikas savarankiškai veikia, mokytojas atsitraukia nuo proceso ir pereina į skatintojo, stebėtojo vaidmenį. Jis seka vaiko iniciatyvą ir įsitraukia tik tuo momentu, kai pajaučia, kad vaikui reikalinga suteikti pagalbą ar paskatinti jo tolesnį tyrinėjimą.

Svarbu mokytojui skatinti dialogą su vaiku ar vaikų grupe. Vaiko ir suaugusiojo dialoge svarbi provokuojamų klausimų pateikimas, kuris provokuoja vaiko veikimą, mąstymą ir padeda vaikams rasti prasmę tame, ką jie daro, kuria, su kokiomis sėkmėmis ir problemomis susiduria ir ką naujo patiria, sužino.

Kuriamuose ugdymosi kontekstuose didelis dėmesys skiriamas mokytojo tyrėjo ir dokumentuotojo svarbai. Viso kūrybinio proceso metu vykdomas mokymo(si) veiklų dokumentavimas, atskleidžiantis vientisesnį, gilesnį kuriančio vaiko paveikslą ir leidžiantis geriau atpažinti individualius vaikų mokymosi žingsnius.

5. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGOS VERTINIMAS

Vaiko ugdymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas ikimokykliniame amžiuje yra neatskiriama ugdymo(si) proceso dalis, padedanti geriau pažinti vaiką, jo interesus, poreikius bei individualų pažangos kelią. Vertinimas vyksta nuolat – stebint vaiko veiklas, kas ir kaip vaikui sekasi, kokių sunkumų vaikas patiria, kaip juos įveikia ir, į tai atsižvelgiant, mokytojas tobulina ugdymo(si) procesą.

Mokykloje naudojami vertinimo metodai – vaiko pasiekimų aplankas, stebėjimas, pokalbis, diskusija, vaiko pasakojimas, veiklos analizė, garso, vaizdo įrašai.

Siekiant kiekvieno vaiko asmeninės pažangos, mokytojas stebi ir sistemingai fiksuoja vaikų pasiekimus, dokumentuoja kiekvieno vaiko daroma pažangą. Lygina ankstesnius vaiko pasiekimus su esamais. Vaikų pasiekimai fiksuojami vaiko pasiekimų apraše, aplanke.

Gauta informacija padeda mokytojui planuoti ugdymo(si) veiklas, parinkti tinkamus metodus ir priemones, kurti vaikui palankią ugdymo(si) aplinką. Ji taip pat svarbi siekiant kiekvieno vaiko asmeninės pažangos bei užtikrinant kokybišką ugdymą(si).

Mokytojas sistemingai aptaria vaiko pasiekimus su tėvais (globėjais) du kartus per metus, individualių pokalbių metu. Kartais komunikacija vykdoma Microsoft Teams platformoje. Vaiko šeima įtraukiama į ugdymo(si) procesą, skatinamas bendradarbiavimas.

Jei yra poreikis, į aptarimą įtraukiami Vaiko gerovės komisijos, administracijos atstovai. Jų išvados ir rekomendacijos padeda geriau atliepti vaiko poreikius.

Vertinimas nėra vaikų lyginimas tarpusavyje – jis orientuotas į kiekvieno vaiko individualią pažangą, stiprybių atpažinimą ir pagalbos suteikimą ten, kur jos reikia.

Vaiko pasiekimai vertinami individualiai bei nuosekliai. Vertinime dalyvauja mokytojai, vaiko tėvai (globėjai) ir pats vaikas.

Siekiant vaiko pažangos, mokykloje:

- Modeliuojamas, individualizuojamas ugdymo(si) procesas;
- Bendradarbiaujama su vaiko tėvais (globėjais);
- Kiekvieno vaiko pažangą mokytojas dokumentuoja el. dienyne „Mano dienyne“, skiltyje „Pasiiekimų žingsniai“. Informacija vaiko tėvams (globėjams) keliama į el. dienyną „Mano dienyne“⁴ ir kaupiama Book Creator platformoje⁵, kurioje sukurtas kiekvienam vaikui aplanke;
- Vaikui suteikiama psichologo, logopedo, spec. pedagogo pagalba;
- Vaiko pasiekimai vertinami pagal ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) pasiekimų aprašo 18 pasiekimų sričių;

Tolesnis planavimas. Sukaupta informacija naudojama tikslingam ugdymo(si) proceso planavimui, bendradarbiavimui su tėvais (globėjais), sklandžiam perėjimui ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą. Ikimokyklinio ugdymo(si) pasiekimų sritys ir priešmokyklinio ugdymo(si) kompetencijos yra suderintos. Mokykloje užtikrinamas

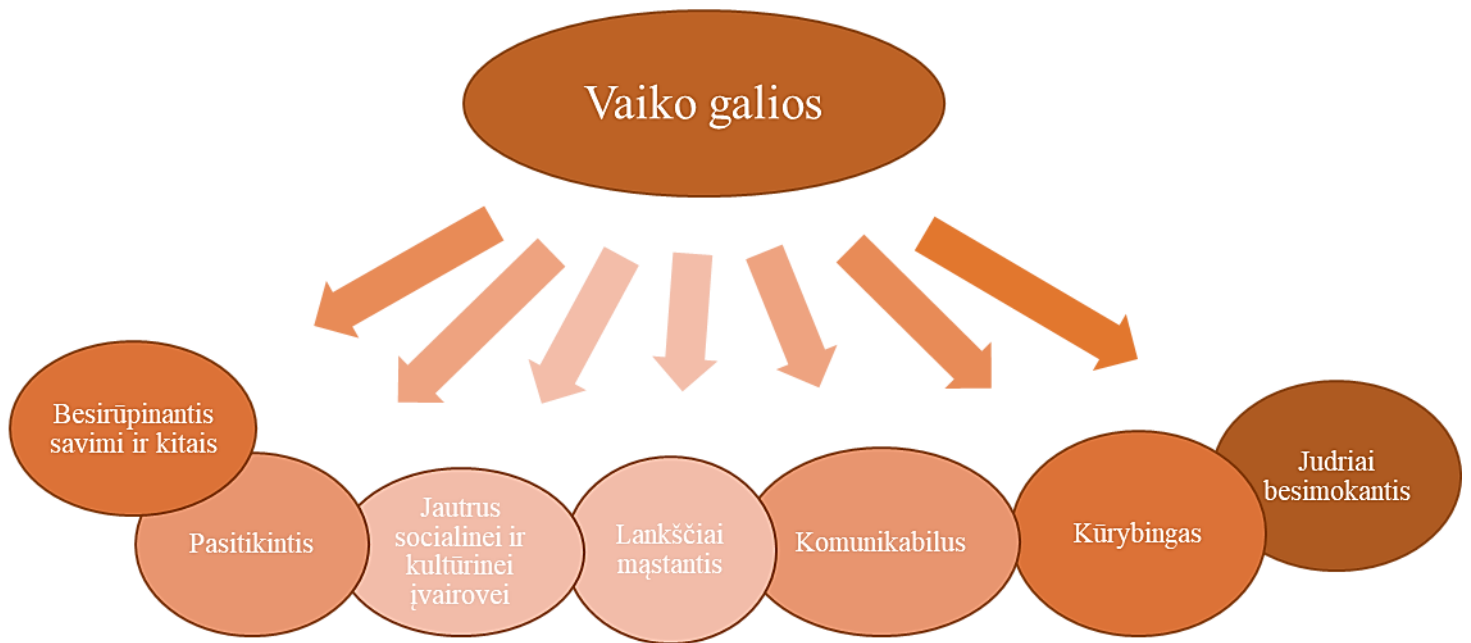
---

⁴ <https://www.manodienynas.lt/1/lt/public/public/login>

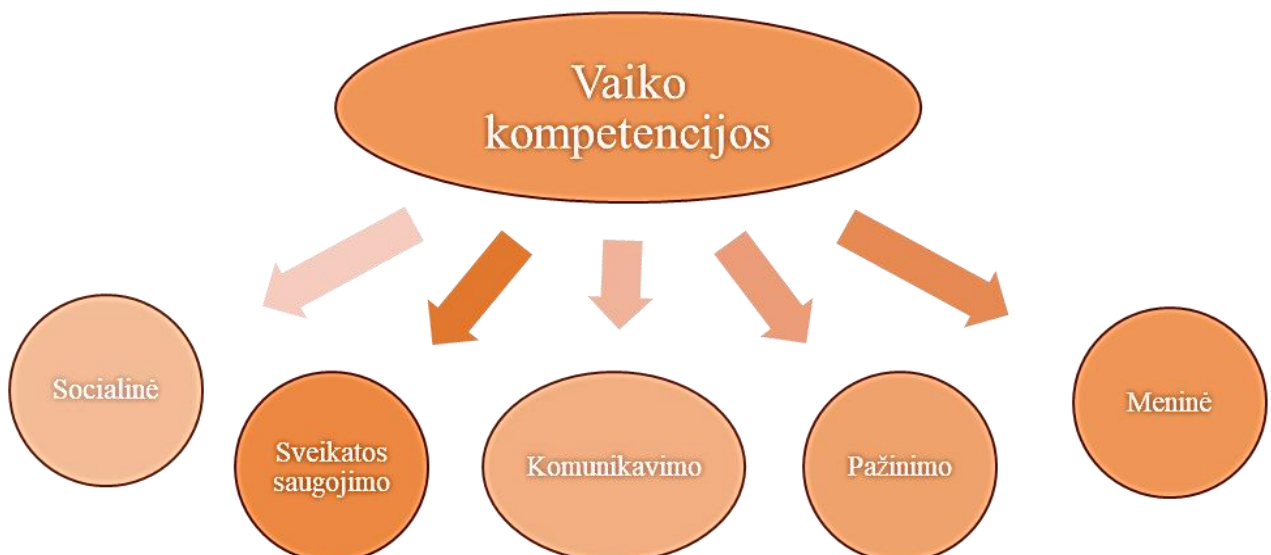
⁵ <https://app.bookcreator.com>

nuoseklus pasiekimų sričių ir turinio augimas.

4 pav. Ikimokyklinio ugdymo(si) vaiko galios pereina į priešmokyklinio ugdymo(si) kompetencijas

Ikimokyklinio ugdymo(si) vaiko **galios** pereina į priešmokyklinio ugdymo(si) **kompetencijas**

6. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Mokyklos Programa peržiūrima ir atnaujinama kas 3 metai.

NAUDOTA LITERATŪRA

1. Barbosa, M., Vences, M., Rodrigues, P.M., Rodrigues, H. (2021). Babies' engagement in music theater performances: A microanalytical study of the aesthetic experiences in early childhood. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts, 1*, 1–13.
2. Cook, J. L. ir Cook, G. (2005). *Children Development. Principles and Perspectives*. Boston, MA, Pearsin.
3. Clark, A. (2023). *Slow Knowledge and the Unhurried Child. Time for Slow Pedagogies in Early Childhood Education*. London: Routledge.
4. Ikimokyklinio ugdymo programos gairės, 2023.
5. Kalantzis, M. ir Cope, B. (2012). *New Learning. Elements of a science of education*. USA: Cambrige University Press.
6. Lapėnienė, A., Neverauskienė, L. (2023). Ikimokyklinio ugdymo mokytojų kontekstų
7. kūrimo praktikos: aplinka kaip trečiasis ugdytojas. *Pedagogika, 150(2)*, 75-101.
8. Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review, 50(4)*,
9. 370-96.
10. Monkevičienė, O. (2014). *Ikimokyklinio ugdymo didaktika: kolektyvinė monografija* (p. 427–473). Vilnius: Lietuvos edukologijos leidykla.
11. Monkevičienė, O., Guodytė-Račienė, R., Jevsikova, T., Kleniauskas, L., Krivickaitė-Leišienė, E., Lapėnienė, A., Latvėnaitė-Kričėnienė, S., Makarskaitė-Petkevičienė, R., Neverauskienė, L., Sičiūnienė, V., Stupurienė, V. (2021). *Žaismė ir atradimai*.
12. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo mokytojui. Nacionalinė švietimo agentūra. Vitae Litera.

13. Pitt, J. (2020). Communicating through musical play: combining speech and language therapy practices with those of early childhood music education – the SALTMusic approach. *Music Education Research*, 22(1), 68–86.
14. Rekomendacijos dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo, 2015.
15. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
16. Zitkevičienė, D., Monkevičienė, O. (2020). How does a child feel, understand and discern qualities of music sounds: The pattern of contrast of variation theory. *ICERI 2020. Proceedings of the 13th International Conference of Education, Research and Innovation*, pp. 4733–4742, November 2020.

1 priedas. Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo duomenys

Mokyklos stipriosios veiklos sritys

<i>Sritis: 1. Vaiko gerovė</i>	
<i>Rodiklis</i>	1.1. Vaikų psichologinis ir fizinis saugumas.
<i>Kriterijus</i>	1.1.1. Bendra grupės atmosfera pozityvi, grįsta maloniu bendravimu ir bendradarbiavimu.
<i>Rodiklis</i>	1.2. Mokytojo sąveika su vaikais.
<i>Kriterijus</i>	1.2.2. Mokytojas bendrauja taip, kad vaikai pasitikėtų savo jėgomis, didžiutęsi savo individualumu ir unikaliomis savybėmis.
<i>Rodiklis</i>	1.3. Vaikų tarpusavio sąveika.
<i>Kriterijus</i>	1.3.2. Vaikai nebijo klysti, geba drąsiai ir tinkamai išsakyti savo nuomonę ir dalyvauti priimant sprendimus grupėje.
<i>Sritis: Ugdomasis</i>	
<i>Rodiklis</i>	2.3. Žaidimas.
<i>Kriterijus</i>	2.3.3. Vaikai žaidžia skirtingo tipo žaidimus (pagal amžių, pomėgius, situaciją).
<i>Sritis: Ugdomo(si) aplinka</i>	
<i>Rodiklis</i>	3.2. Socialinė-emocinė aplinka.
<i>Kriterijus</i>	3.2.1. Mokytojas kuria su kiekvienu vaiku prierašų individualų santykį.
<i>Rodiklis</i>	3.3. Pažintinė aplinka.
<i>Kriterijus</i>	3.3.4. Siekdamas praturtinti vaikų ugdomąsias ir skatindamas jų socializaciją, mokytojas naudoja už mokyklos sienų esančius bendruomenės išteklius ir į grupę kviečiasi bendruomenės narius.
<i>Sritis: Ugdomo strategijos</i>	
<i>Rodiklis</i>	4.2. Ugdomo strategijos, skatinančios vaiko mokymosi procesą.
<i>Kriterijus</i>	4.2.2. Mokytojas siūlo veiklas, kurios skatina vaikų susidomėjimą ir kelia jiems naujų iššūkių, žadina kūrybingumą, tyrinėjimą, eksperimentavimą, padeda savarankiškai ieškoti atsakymų, spręsti problemas.
<i>Sritis: Pasiekimų vertinimas ir ugdomo planavimas</i>	
<i>Rodiklis</i>	5.1. Pasiekimų vertinimas.
<i>Kriterijus</i>	5.1.3. Mokytojas ir šeimos nariai dalijasi informacija apie vaiko daromą pažangą.
<i>Sritis: Bendradarbiavimas su vaikų šeimomis</i>	
<i>Rodiklis</i>	6.1. Šeimos kultūros pažinimas.
<i>Kriterijus</i>	6.1.1. Mokytojas gerbia kiekvieną šeimą, kviečia šeimos narius bendradarbiauti, parodo, kad jie yra laukiami ir randa būdų, kaip juos įtraukti į vaikų ugdomosi procesą.
	6.1.2. Ugdomo turinio ir vaikų ugdomosi patirties turtinimui mokytojas panaudoja turimas žinias apie vaikų šeimų kultūrinę įvairovę.

Mokyklos tobulintinos veiklos sritys

<i>Sritis: Vaiko gerovė</i>	
<i>Rodiklis</i>	1.1. Vaikų psichologinis ir fizinis saugumas
<i>Kriterijus</i>	1.1.2. Fizinė aplinka saugi ir pritaikyta vaikų poreikiams.
<i>Sritis: Pasiekimų vertinimas ir ugdomo planavimas</i>	
<i>Rodiklis</i>	5.1. Pasiekimų vertinimas
<i>Kriterijus</i>	5.1.1. Mokytojas sistemingai stebi ir fiksuoja vaikų pasiekimus, dokumentuoja vaikų daromą pažangą; lygina ankstesnius vaiko pasiekimus su esamais, viešai nelygina vaikų pasiekimų tarpusavyje.
<i>Rodiklis</i>	5.2. Ugdomo planavimas.
<i>Kriterijus</i>	5.2.5. Mokytojo parengtas ilgalaikis planas yra nuoseklus (savaitinių planų tarpusavio tęstinumas), paremtas savo veiklos refleksija, derantis su ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdomo programų tikslais.
<i>Sritis: Bendradarbiavimas su vaikų šeimomis</i>	
<i>Rodiklis</i>	6.2. Partnerystė su šeima.
<i>Kriterijus</i>	6.2.1. Mokytojas supažindina šeimas su ugdomo programa, artimiausiais tikslais ir tariasi dėl bendradarbiavimo tikslams pasiekti.
<i>Sritis: Besimokančios organizacijos kultūra</i>	

<i>Rodiklis</i>	7.1. Mokyklos veiklos vadyba.
<i>Kriterijus</i>	7.1.1. Strateginiai, metiniai planai, ugdymo programos, susitarimai dėl vaikų pasiekimų vertinimo grindžiami bendrai apmąstytu mokytojų, vaikų, tėvų, socialinių partnerių sutarimu.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PRITARIMO VILNIAUS DARŽELIO-MOKYKLOS „DAINORĖLIAI“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-07-22 Nr. A15-1461/25
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Almeda Kučinskienė, Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėja, Ikimokyklinio ugdymo skyrius
Sertifikatas išduotas	ALMEDA KUČINSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-21 15:59:28 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-07-21 15:59:41 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-02-28 19:13:13 – 2029-02-26 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:49:40 iki 2027-12-18 11:49:40
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.84.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-07-22 07:17:45)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-07-22 07:17:45 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“